

Mensbeeld: kijk naar je eigen

FRED BALVERT *

Ruim 2500 mensen bezochten tijdens de Nationale Wetenweek (15 - 22 oktober) de tentoonstelling Mensbeeld in het Natuurmuseum. Deze enorme opkomst had alles te maken met de rondleidingen die vanuit het museum naar laboratoria en klinische afdelingen van het naastgelegen Erasmus MC vertrokken. Maar de tentoonstelling, die nog tot en met 18 april 2004 duurt, is ook zonder deze rondleidingen zeker een bezoek waard. Fred Balvert, die Mensbeeld vanuit het EMC aanstuurde, gaat in op dit samenwerkingsproject.

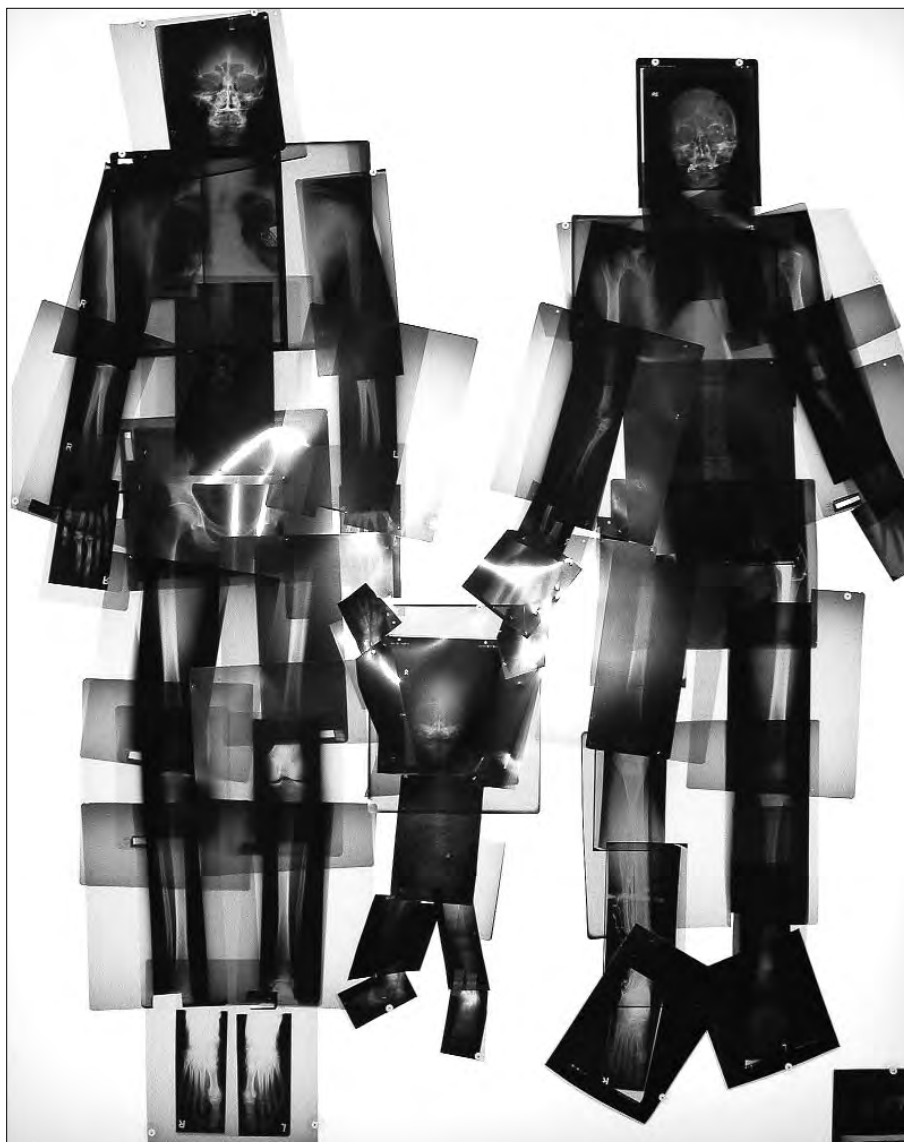
Wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en patiëntenzorg; daar houden zo'n 9000 medewerkers van het Erasmus MC zich dagelijks bezig. Deze taken zijn van groot belang voor de samenleving. Goede gezondheidszorg vindt iedereen belangrijk; dat geldt niet alleen voor de zorg waarop we vandaag kunnen rekenen, maar ook voor de ontwikkeling van de medische zorg in de toekomst en de artsen en onderzoekers die deze mogelijk zullen maken. Het Erasmus MC heeft veel onderzoek in huis dat tot de nationale en internationale top behoort.

Toch deed het universitaire medisch centrum tot voor kort weinig aan publieksvoorlichting voor wetenschappelijk onderzoek. Met Mensbeeld is hier verandering in gekomen. Het Natuurmuseum Rotterdam en het Erasmus MC hebben de handen ineen geslagen om biomedisch wetenschappelijk onderzoek te presenteren aan een breed publiek.

Kenniseconomie

Wetenschappelijk onderzoek maakt onderdeel uit van de samenleving. Niet alleen omdat veel onderzoek uit publieke gelden wordt betaald, maar ook omdat de maatschappij mede richting geeft aan de vraagstukken die de wetenschap zich stelt. Dit kan leiden tot nieuwe kennis die inzicht biedt in het ontstaan van deze problemen en uiteindelijk tot de ontwikkeling van bijvoorbeeld therapieën en geneesmiddelen. Wetenschap wordt niet altijd door concrete problemen gestuurd. Veel onderzoek komt voort uit de nieuwsgierigheid van

onderzoekers die willen weten hoe verschijnselen in elkaar steken. Dit onderzoek levert kennis op die bijdraagt aan ons begrip van de wereld, de natuur en onszelf. De uitwisseling van informatie tussen de samenleving en de wetenschap is belangrijk. Om het publieke en politieke draagvlak voor onderzoek te bevorderen moeten onderzoekers kunnen uitleggen waar ze mee bezig zijn. En voor de toekomst van Nederland als kenniseconomie is het nodig dat de scholieren van nu enthousiast worden voor een wetenschappelijke carrière.

BLIKVANGER VAN DE
EXPOSITIE MENSBEELD:
DE GROOTSTE LICHTBAK
VAN NEDERLAND WAAROP
MEER DAN HONDERD
RÖNGTENFOTO'S SAMEN
EEN GEZIN VORMEN.
[FOTO: KEES MOELIKER]

Goede buren

Het Erasmus MC en het Natuurmuseum Rotterdam zijn letterlijk buren die elkaar op belangrijke punten kunnen aanvullen. Het biomedisch onderzoek van het Erasmus MC is welbeschouwd onderzoek naar een deel van de levende natuur. Het begrip van fundamentele biologische processen heeft betrekking op het leven van mensen, dieren en planten. Dit onderzoek past bij uitstek in het Natuurmuseum. Het museum beschikt over de kennis, ervaring en ruimte om wetenschappelijke thema's vorm te geven in publiekgerichte presentaties. De tentoonstellingsmakers en conservatoren van het museum zijn in staat de wetenschappers van het Erasmus MC kritisch te bevragen om zo informatie te verzamelen die een samenhangende en uitdagende tentoonstelling kan opleveren.

Experiment

Mensbeeld is te beschouwen als een experiment om uit te zoeken of deze formule werkt. Wetenschappers en museummensen hebben samen een tentoonstelling gemaakt die de geïnteresseerde bezoeker diepgang biedt zonder de grote lijn uit het oog te verliezen. De tentoonstelling Mensbeeld geeft een overzicht van de ontwikkeling van anatomische kennis vanaf de zestiende eeuw, toen onderzoekers begonnen het lichaam systematisch in kaart te brengen, tot de dag van vandaag waarop geavanceerde technologie helpt om de kleinste details in beeld te brengen. Het is interessant dat het nog steeds dezelfde nieuwsgierigheid is die de onderzoekers beweegt.

De laboratoria, onderwijsruimten en klinische afdelingen van het Erasmus MC blijken voor het Natuurmuseum een schatkamer aan objecten te herbergen. Van de afdeling Neurowetenschappen zijn tal van menselijke anatomische preparaten naar de vitrines van het museum verhuist. Uit de archieven van de afdeling Radiologie was de 'Familie Doorsnee' van top tot teen in röntgenfoto's te reconstrueren en dit 'kunstwerk' is met recht de blikvanger van de expositie. Operaties zijn op zich al spannend genoeg, maar nu kunnen bezoekers van de tentoonstelling - dankzij de onderwijsfaciliteiten van de afdeling Heelkunde

MENSBEELD: OUDE ANATOMISCHE ATLASSEN EN MODERNE ANATOMISCHE PREPARATEN.
[FOTO: KEES MOELIKER]

- ook zelf proberen een (schuimrubber) orgaan te hechten. Ook zijn de onderzoekers en tentoonstellingsmakers er goed in geslaagd zichtbaar te maken, wat gewoonlijk onzichtbaar blijft: de presentatie van de afdeling Neurowetenschappen legt op begrijpelijke wijze uit hoe de introductie van de elektronenmicroscopie onze kennis van de werking van de hersenen enorm heeft vergroot.

Het experiment Mensbeeld lijkt

geslaagd. Dat leidt onmiddellijk tot nieuwe ideeën voor thema's waarin het Natuurmuseum Rotterdam en het Erasmus MC samen hun tanden kunnen zetten. Het biomedisch wetenschappelijk onderzoek heeft nog veel te bieden. Een deel hiervan hopen we de komende jaren in het Natuurmuseum te presenteren.[]

De tentoonstelling is nog te zien tot en met 18 april 2004.

TIJDENS DE WETENWEEK KON HET PUBLIEK ZELF KIJKOPERATIES UITVOEREN OP SCHUIMRUBBER ORGANEN.
[FOTO: KEES MOELIKER]